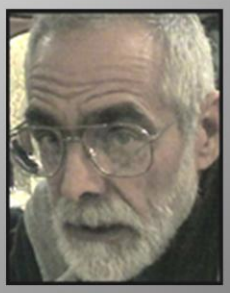
MAFITT székfoglaló, 2018.12.15

Lugos I. világháború után átvésett túlélő bélyegzői

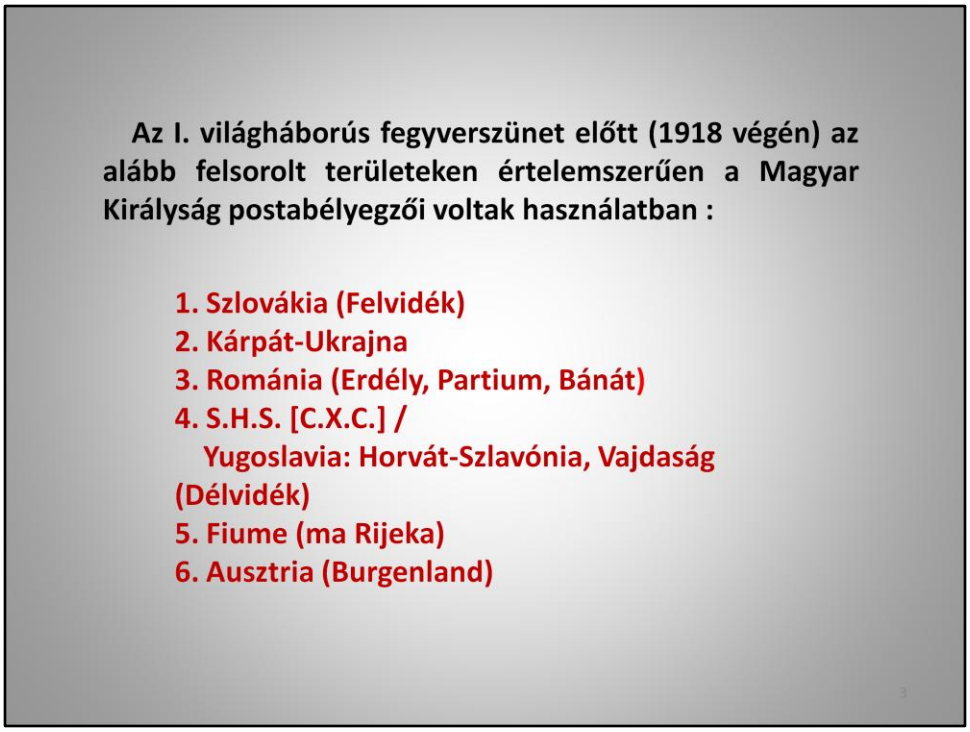
Alan Soble
Philadelphia, Pennsylvania, U.S.A.
A MAFITT Tagja #191

PÉCS **(Baranya VM)**

60f Turul eredeti, **K** típusú bélyegzővel értéktelenítve: a Szent Korona jelenik meg a városnév és a magyar sorendű [1]911 SEP. 29 dátumot tartalmazó sáv között. Az 'N' jelentése = 'Nappal'. Alul a bélyegző azonosítója: **1C**.

Ezeken az „elveszett”, korábbi magyar területeken a magyar bélyegzőket a fegyverszünet után is használták, *ún.* „túlélő” bélyegzőként, majd a posta „nemzetivé” alakítása idején provizórikus, átmeneti megoldásként változatlanul, vagy megváltoztatott formában.

A túlélők magyar bélyegzők nemzetivé alakítása során előforduló változtatások

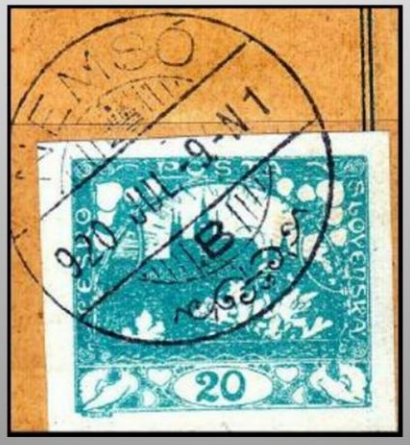
1. A városnév magyar nevének átvésése új névre
2. Az **Év/Hónap/Nap** dátumforma **Nap/Hó/Év-re** változtatása.
3. A napszak magyar betűjelének 'N' (nappal) és 'E' (este). elhagyása és a hónap magyar rövidítésének megváltoztatása a helyi rövidítésre.
4. Szent Korona eltorzítása vagy elhagyása.

A POSTA NEMZETIVÉ ÁTALAKÍTÁSA VALAMENNYI ELVESZTETT TERÜLETEN. A TANULMÁNY TÉMÁI:

1. A magyar **túlélők legkorábbi** használata a helyi bélyegkiadásokon vagy díjjegyeseken.
2. A **módosított bélyegzők legkorábbi** használata (városonként és postahivatalonként).
3. A **túlélők legutolsó** használata (városonként, postahivatalonként).
4. Az **új helyi bélyegzők** első megjelenése; **átfedő** használatuk a túlélőkkel.
5. A Szent **Korona eltávolításának módja**; helyettesítése vonalkázással, vagy üres területtel.
6. A **dátumformátum cseréje** és változatai.
7. A magyar és a helyi **városnév** használata; kétnyelvű bélyegzők; átírási módok.
9. Magyar **bélyegek, díjjegyesek, csomagszállítók**, stb. túlélő használata 1918. novembertől kezdve.

Példa: **változatlan** K/B

(K típusú és B jelű) túlélő bélyegző lenyomata, „Nemsó” (Nemšová) Szlovákia, „[1]920 JUL. 9”

Példa: **módosított** K típusú túlélő,
„Vukovar” (Vukovár, S.H.S.) „Sep. [1]920”

Nos tehát … Lugos/Lugoj

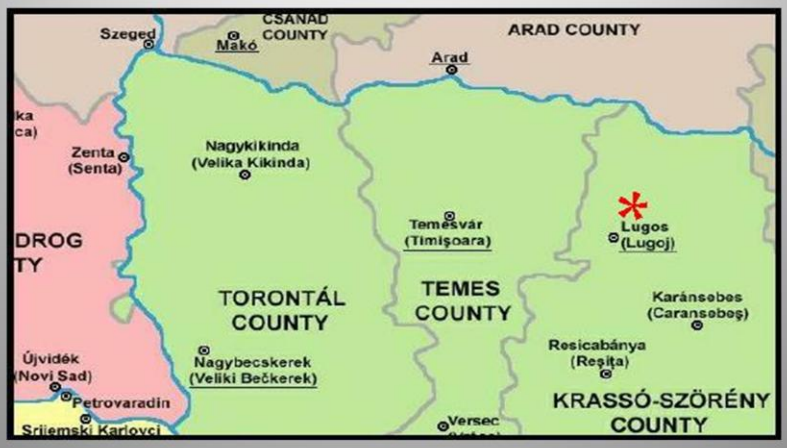
A Temes (román nevén Timis) folyó 1902-ben épült lugosi vashídja

Lugost az 1910-es népszámlálás szerint közel azonos arányban románok, németek és magyarok lakták. Romániának nem olyan részén helyezkedik el, ahol sűrűn laknak magyarok, mint, például, Erdélyben, hanem a Bánátban, sváb-német területen.

A Wikipedia szerint Lugos 1849 augusztusában a magyar forradalmi kormány utolsó székhelye volt. Kossuth Lajos és több más forradalmi vezető utolsó menedékhelyeként szolgált az Ottomán Birodalomba való menekülésük előtt.

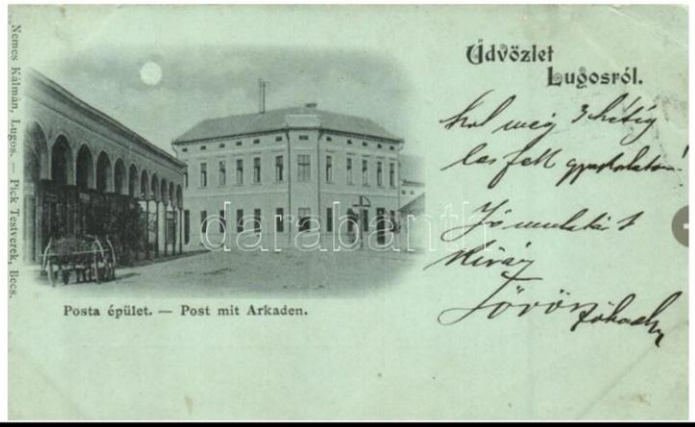
Lugos a Magyar Királyság területén

a Bánátban

Lugos Fő Posta (#1)

Lugos, Lugoj; Posta az árkádokkal / post office, Arcades (kis szakadás...

Lugos „K” típusú bélyegzői

(Monográfia VI. kötet)

LUGOS 1A, 1B, 1C, 1D, 1E, 1F, 1G, 1H, 1J,
1K, 1L, 1M, 1N, 1O, 1P, 1R, 1S és 1T 76 F_2
1912—R (12. XI. 16.)
1U 76 F_2 1913—*R* (13. I. 23.)
LUGOS 2 — 6 z_0 F_2 *1912* — *R* (12. XI. 6.)
2A 76 F_2 1913—*R* (13. III. 21.)
2B 76 F_2 1913—*R* (13. IX. 14.)

A fegyverszünet előtti lugosi bélyegzők

Balra: [1]911 DEC. 18, K/B, 50-filléres Turulon.
Jobbra: [1]918 JUL. 22, K/1F, 10-filléres aratón.

Lugosi módosított *K/1U* túlélők

A dátumjelzés, „3 AUG. [1]926” már román, de a magyar ‘N’ napszakjelzés megmaradt. A bélyegző azonosító jelei jó állapotban vannak, de a város neve, a felső vonalkázás és a korona erősen sérült.

Lugosi módosított *K/1B* túlélő – 1.

11 APR. [19]22, román dátumformátum, Ferdinánd hármacsíkon. A ‘9’ a dátumból még hiányzik; a ‘B’ fordított. Figyeljék meg a ‘J’ torz alakját.

Lugosi módosított *K/1B* túlélő – 2.

22 NOV. [1]933, román dátumformátum. A korona helyén a ‘G’ alatti vonalkázás sérült. A ‘9’ megjelent az évszámban. A ‘B’ betűjelet javították. Figyeljék meg ismét a ‘J’ torz formáját

.

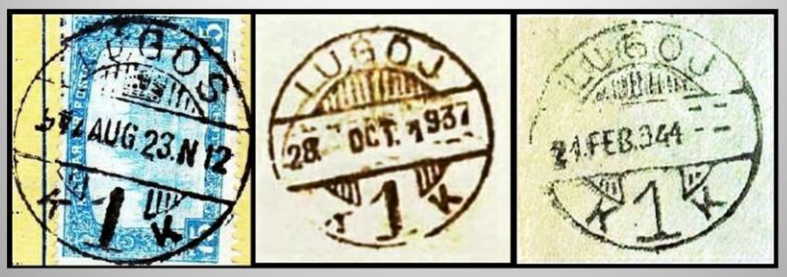

Módosított lugosi *K/1A* túlélő

21 IAN. [1]936, román dátumformátum.
Figyeljék meg a ‘G’ alatti vonalkázás szabályalanságát az U és az O között.

A lugosi *K/1K* túlélő bélyegző módosításai

Balra: eredeti, [1]917 AUG. 23. (A '9' és'7' közti számjegy fordított '4'-nek látszik.)
Középen: korona nélkülire változtatás. Román dátum 28 OCT. 1937. (a hónap is román 'OCT' és nem magyar 'OKT'.)
Jobbra: igen gondatlanul megváltoztatott túlélő bélyegző, 21 FEB. [1]944. A vonalkázás szabálytalan. A 'K' és '1'jeleket cserélték vagy átvésték. A dátumsor szétesett. Az év két „4"-ese nem ugyanaz a betűtípus.
A magyar "N" napszak-jelzés mindkét túlélő bélyegzőről hiányzik .

A lugosi *K/1J túlélő késői* használata

Lugojból a floridai Miamibe (USA) küldött ajánlott levél hátoldala. „20 MÁR 1956” román dátumformátum. Gyatra vonalkázás. Az „A” felett ékezet: „MÁR” –a rövidítés nem román, hanem magyar.

A magyar túlélő bélyegzések használata jellemzően 1922-ig tart. Lugos az egyetlen olyan hely, ahol ez még sokáig domináns maradt. Ez azért meglepő, mert a városban a magyar lakosság nem volt többségben.

A népesség megoszlása szerint 20% körüli 1920 és 1950 között.

A túlélők használata azért maradt fenn tovább, mert a lugosi posta nemzetivé alakulása eltért a többi helységétől.

Historical population of Lugoj

Year	Population	Romanians	Hungarians	Germans
1880	12,389	46.8%	11.6%	36.9%
1890	13,548	46%	13.8%	38.3%
1900	17,486	37.9%	22.7%	35.9%
1910	20,962	34.9%	32.9%	29.5%
1920	21,172	41.2%	20.1%	28.3%
1930	24,694	43.3%	21.9%	24.9%
1941	27,871	51.6%	17%	21.7%
1956	31,364	63.4%	17.8%	13.6%
1966	36,728	68%	16.3%	12.4%
1977	44,537	72.6%	13.8%	10.7%
1992	50,939	79.8%	10.7%	5.2%
2002	44,636	83%	9.6%	3%

Lugos városának nem volt különleges helyzete a magyarság megőrzése szempontjából. A szegénység sem lehettet ok arra, hogy az 1912-ben készült bélyegzőket még évtizedekig, teljes elkopásukig kellett volna használniuk.

Kedvenc elméletem az, hogy a lugosi/lugoj-i főposta felelős személyzete egyazon tág magyar család több nemzedékhez tartozó tagjaiból állt. Ez az jól ellenőrizhető feltételezés, amely magyarázatot adhat arra, hogy miért ennyire egyedülálló Lugos a román városok körében, abból a szempontból, hogy a magyar „túlélő” érvénytelenítő bélyegzőket nem csak a 1930-as évek során használták, amikorra már minden romániai és külföldi elcsatolt magyar területen lecserélték a régi „túlélő” érvénytelenítő bélyegzőket, felváltva őket újakkal, hanem még az 1950-es években, a Szovjetunió és a kommunizmus Közép- és Kelet-Európában való uralkodásának időszakában is.

Végül egy témához kapcsolódó érdekesség

Ex:

Dr. Palotás Zoltán

Pécsi K/1A bélyegző, kivésett koronával 1951-ből(!)

Eredetileg 1900-ból való…

Hasonlóan késői használat … csak Magyarországról. A Szent Koronát a Magyar Királyság II. világháborút követő megszűnése és a Köztársaság kikiáltása miatt vésték ki egy ötven évvel korábban készült pécsi bélyegzőből.

Irodalmi hivatkozások

- **Alan Soble**: 'Persistent Survivors in Lugos/Lugoj', *The News of Hungarian Philately* 45:4 (Oct.–Dec., **2014**), 10–19; 'Post-Trianon Hungarian Survivors in the Successor States', *The News of Hungarian Philately* 43:1 (Jan.–Mar., **2012**), 14–29; 'Obliterations and Their Absence (Part 4)', *The News of Hungarian Philately* 41:4 (Oct.–Dec., **2010**), 3–24; 'Obliterations and Their Absence (Part 6)', *The News of Hungarian Philately* 42:2 (April–June, **2011**), 14–37.

- **Kostyán Ákos :** Lugos bélyegzőinek jegyzéke, és részletes adatok (pl. hasznéálati dátumok), valamint a bélyegzőlenyomatok ábrái a **Monográfia VI. kötetének**, 123, 219, 264, 322, és 351. oldalain.

- Lugos/Lugoj interneten található története: **en.wikipedia.org/wiki/Lugoj**.